

Za efektivní a konstruktivní jednání Poslanecké sněmovny

Otevřený dopis nevládních organizací politickým zástupcům s výzvou ke změnám jednacího řádu Poslanecké sněmovny

Vážení,

v Poslanecké sněmovně se v posledních letech **nadměrně zvýšilo využívání obstrukčních taktik** spočívajících v obsáhlých projevech zejména předsedů stran a poslaneckých klubů, a to často v čase určeném pro změny programu schůze. Ve Sněmovně tak nejsou zcela výjimečné i mnohahodinové projevy, které navíc často s projednávaným tématem ani nesouvisí. Sněmovna je těmito projevy fakticky zablokována, což brání přijímání potřebných reforem. **Současný jednací řád Poslanecké sněmovny (JŘPS) takové jednání umožňuje, a proto je nutné ho změnit.**

Obstrukce jako strategický nástroj opozice mají v našem parlamentním systému dlouhou historii a jejich úplné zrušení není naším cílem. Jejich současné využívání však dosahuje absurdních rozměrů, které **nemají v demokratickém systému místo a vedou k jeho paralýze.**

Opozice má navíc řadu dalších práv, kterým může své zájmy ve Sněmovně prosazovat (interpelace, zákonodárna iniciativa, členství ve výborech a komisích, právo vyjádřit se, svolání mimořádné schůze, vyvolání hlasování o nedůvěře vládě aj.), proto není nutné ponechávat v jednacím řádu i možnost kompletního zablokování projednání. **Vládnoucí koalice musí mít skutečnou možnost prosadit své sliby**, na základě kterých byla občany zvolena.

Na rozsáhlost problému upozorňuji i následující údaje:

- Nejdelší projev ve Sněmovně z ledna 2024 trval celých **10 hodin a 44 minut** ([zdroj](#)).
- Již v minulém volebním období poprvé po více než 70. letech **dosáhl počet schůzí trojciferného čísla** (120). V tomto volebním období bude v březnu pokračovat již 129. schůze ([zdroj](#), [zdroj](#)).
- Na programu 131. schůze Poslanecké sněmovny, která se uskuteční v březnu, je navrženo neuvěřitelných **234 bodů** ([zdroj](#)).
- V tomto volebním období se konalo již **více než 70 mimořádných schůzí** a v následujících měsících toto číslo ještě stoupne ([zdroj](#)).

- V tomto volebním období dramaticky narostl počet projevů ještě před samotným otevřením bodu jednání. Poslanci dokonce překonali celou minulou Sněmovnu, k dubnu 2024 mluvili neuvěřitelných 390 hodin ([zdroj](#)). Dnes lze předpokládat, že celková doba řečnění překonala **450 hodin**. Za celé minulé volební období se přitom jednalo „jen“ 175 a tento propastný stav dále narůstá .

Poslanci by však neměli mít možnost jednání Sněmovny kompletně blokovat a paralyzovat tak její činnost. Podobně i [Ústavní soud upozorňuje](#), že **paralyzující obstrukce představují zneužívání práva a nepoživají ústavněprávní ochrany**. Dlouhá jednání znamenají také zvýšené náklady pro státní rozpočet, ať už se jedná o vyšší výdaje na energie nebo na přesčasy zaměstnanců. Částky vynaložené na obstrukce opozice se pohybují [v řádech milionů korun](#). Obstrukce přitom podle průzkumu vadí ve všech nebo ve většině případů téměř dvěma třetinám Čechů (62 %) ([zdroj](#))

Omezování délky řečnických vystoupení je přitom v západních demokratických zemích pevnou součástí jednacích řádů. Analýza zahraniční praxe, kterou k tomuto dopisu přikládáme, ukazuje, že jednací řády zákonodárných sborů:

- mají často pevné harmonogramy jednání, přičemž některé parlamenty (např. Estonsko, Francie, Nový Zéland) mají předem dané rozvrhy, zatímco jiné (např. Německo, Švédsko) fungují flexibilněji,
- určují, že o programu jednání rozhoduje vedení sněmovny, často s účastí předsedů poslaneckých klubů, přičemž **mimořádná zasedání** lze svolat na základě žádosti určitého počtu poslanců pohybujícího se od 1/3 (Švédsko) po nadpoloviční většinu (Francie) nebo z rozhodnutí předsedy, a
- **uplatňují přísné časové limity pro projevy poslanců**, přičemž často existují kratší lhůty pro dotazy (1–2 min.), odpovědi (2–5 min.) a celkové rozpravy (10–15 min. na řečníka). Opozice může mít při rozpravě vyhrazený větší podíl času (např. Francie).¹

Na základě analýzy domácí i zahraniční praxe formuloval přední český ústavní právník a soudce Ústavního soudu **prof. Jan Wintř** ve své knize Proměny parlamentní kultury z roku 2021 řadu úprav jednacího řádu Sněmovny za účelem jeho racionalizace, mj. pevný harmonogram jednání stanovený mimo plénium s celkovou řečnickou dobou, požadavek kvalifikované většiny pro některá procesní hlasování (zejm. změna pořadu schůze), možnost odhlasovat ukončení rozpravy, redukci přednostních práv, střídání řečníků pro a proti nebo zrychlení přijímání některých zákonů.

---

¹[Jednací řády zákonodárných sborů v zahraničí](#)

V době, kdy Česká republika čelí řadě výzev, je klíčové, aby Poslanecká sněmovna fungovala efektivně a věnovala se schvalování potřebných reforem a opatření ve prospěch občanů. Věříme, že úprava jednacího řádu inspirovaná osvědčenými zahraničními modely by vedla k efektivnějšímu a konstruktivnějšímu jednání Poslanecké sněmovny. Tímto krokem byste svým voličům jasně ukázali, že máte zájem hledat konstruktivní řešení a posilovat důvěru veřejnosti v parlamentní proces. **Žádáme Vás proto, abyste tomuto tématu ve zbytku volebního období věnovali pozornost a pokusili se napravit díry v současné podobě zákona.**

S úctou,

Lobbio

DATLAB
INSTITUT

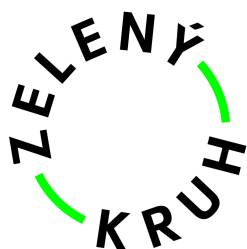

Hlídač státu

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL

Česká
republika

SO
FA

)) glopolis

KON
SENT

